

Det er udvalgets vurdering, at den langvarige debat herom i sig selv – selv om der ikke har kunnet påvises negative påvirkninger af dommernes arbejde i hovedstillingen – har givet anledning til, at der i offentligheden er rejst tvivl om domstolenes evne og vilje til at fungere med en effektiv ressourceanvendelse.

Udvalgets forslag, som der redegøres for nedenfor, vil indebære en ganske betydelig indtægtsreduktion for flere dommere, herunder særligt dommere ved de overordnede retter. Udvalget bemærker, at der er tale om en regulering af de pågældendes indtjening ved aktiviteter i deres fritid, og at reguleringen vil indebære, at de enten må opgive visse hverv eller for at kunne udøve dem må udføre arbejdet for et vederlag, der ligger under det vederlag, som det vil være muligt at oppebære efter de normer, der gælder for sådant arbejde. En sådan ved lov fastsat begrænsning gælder ikke for andre befolkningsgrupper. Der har i udvalget på den anførte baggrund været forskellige opfattelser af det reelle behov for et indgreb, men udvalget har tilsluttet sig, at der bør gennemføres en begrænsning for at undgå den negative betydning for domstolenes omdømme, som den nuværende ordning har givet anledning til.

Udvalget har overvejet, hvorvidt en regulering af dommernes bibeskæftigelse vil have betydning for rekrutteringen af dommere til domstolene, herunder særligt rekrutteringen til de overordnede retter. På den ene side mener udvalget, at muligheden for at påtage sig bibeskæftigelse selvagt ikke bør være et afgørende incitament til at søge en stilling som dommer, men på den anden side mener udvalget, at muligheden for at påtage sig bibeskæftigelse og herved opnå en bredere indsigt og erfaring samt en ekstra indtjening kan udgøre et væsentligt incitament bl.a. for jurister, der kommer fra stillinger uden for domstolssystemet, og at en begrænsning af dommernes bibeskæftigelse og biindtægter vil kunne have negativ indflydelse på rekruttering af dommere til især de overordnede retter.

Om dommernes lønforhold henviser udvalget til, at Domstolsudvalget i betænkning nr. 1319/1996, s. 338 udtalte, at aflønning af dommere bør reflektere den betydning og det ansvar, som er forbundet med dommergerningen, som bl.a. går ud på at bedømme lovligheden af regeringens embedsførelse og lovgivningens forenelighed med forfatningen. Domstolsudvalget anbefalede en bredere rekruttering til domstolene, og Domstolsudvalget anførte, at lønniveauet vil være af væsentlig betydning for, om dette rekrutteringshensyn kan slå igennem.

Udvalgets forslag til lovgivning, jf. nedenfor, vil i givet fald indebære en ændring af de generelle vilkår

for dommeres arbejde, der må antages at føre til en væsentlig reduktion af navnlig højesteretsdommeres indtægt. Der er derfor risiko for, at gennemførelsen af indgrebet vil modvirke ønsket om en bredere rekruttering til domstolene, især til Højesteret. Betydningen af de nævnte hensyn – herunder eventuelle konsekvenser af de ændringer i de generelle vilkår for dommeres arbejde, som følger af flertallets forslag – må forventes inddraget under kommende forhandlinger om dommerlønninger.

To medlemmer af udvalget finder, at de begrænsninger, der er lagt op til i udvalgets forslag, næppe vil betyde, at personer, der er egnede som højesteretsdommere, vil undlade at søge en sådan stilling.

På den anførte baggrund finder udvalgets flertal, at der i lyset af den langvarige debat om dommeres bibeskæftigelse er behov for at ændre lovgivningen, således at der opnås en større spredning af bibeskæftigelsen mellem dommerne i de forskellige retsinstanser, og således, at det bliver domstolene, der udpeger de enkelte dommere til bibeskæftigelse, der indebærer tvistløsning. Udvalgets flertal finder således, at der fortsat bør være adgang til, at dommere kan have bibeskæftigelse, og udvalget finder, at dommere fortsat bør have adgang til at varetage de samme typer bibeskæftigelse som i dag.

4.1.2. Justitsministeriet er enig i udvalgets (flertallets) generelle synspunkter om behovet for lovgivning. I det følgende redegøres for lovforslagets nærmere udformning.

4.2. Dommeres adgang til indtægtsgivende bibeskæftigelse

4.2.1. Udvalget finder som ovenfor nævnt, at der ikke er grundlag for indføre et generelt forbud mod dommeres bibeskæftigelse.

Et medlem finder dog, at det ikke bør tillades højesteretsdommere at have bibeskæftigelse, bortset fra forfattervirksomhed, mod at man til gengæld hæver deres løn, så den kommer på linie med de bedst lønneede offentlige embedsmænd.

4.2.2. Udvalget har overvejet, om dommere også fremover skal kunne varetage de typer af bibeskæftigelse, som i dag varetages af dommere.

Om dommeres *deltagelse i offentlige råd og nævn* anfører udvalget, at det er af afgørende betydning, at der kan anvendes dommere til opgaver uden for domstolene i et retssystem som det danske, hvor der ikke findes forvaltningsdomstole, men er opbygget et omfattende system med råd og nævn, der bl.a. varetager den administrative rekursbehandling. Dommermedvirken sikrer, at sagerne behandles af kvalificerede ju-